

ÅRSBERÄTTELSE 2023

Öhman Navigator

Öhman

MED RÄTT VÄRDERINGAR SEDAN 1906

Med rätt värderingar sedan 1906

Hur bygger man ett företag som förblir stabilt? Man börjar med att lägga en ordentlig grund; en värdegrund. Öhman är ett familjeägt företag som har funnits i drygt 100 år. Ett företag som bygger verksamheten på långsiktiga relationer. Familjetraditionerna lever vidare och idag är tredje generationen Dinkelspiel verksam med styrelsearbete inom koncernen. Vi finns alltid nära till hands för dig som kund.

Innehåll

Fondbeskrivning och Fondfakta	3
Riskindikator och Fondens riskprofil	3
Redovisningsprinciper	3
Förvaltningsberättelse	4
Fondens aktivitetsgrad	5
Finansiella instrument	6
Balans- och Resultaträkning	7
Noter	7
Fondens utveckling	7
Nyckeltal	7
Hållbarhetsrapport	8
Information om ersättningar	18
VD och Styrelsens underskrift	19
Revisionsberättelse	19
Fondbolaget	20

Viktig information

Samtliga index som används i denna rapport inkluderar utdelningar, liksom tidigare rapporter från Öhman Fonder.

Fondbolagens Förening har antagit en "Svensk kod för fondbolag". Syftet med koden är att verka för en sund fondverksamhet och därmed värna om förtroendet. Öhman Fonder är medlemmar i Fondbolagens Förening och har för avsikt att följa Svensk kod för fondbolag.

Det finns inga garantier för att en investering i fonder ger en god avkastning trots en positiv utveckling på de finansiella marknaderna. Det finns inga garantier för att en investering i fonder inte kan leda till förlust. Historisk avkastning är ingen garanti för framtida avkastning. De pengar som placeras i fonder kan både öka och minska i värde och det är inte säkert att man får tillbaka hela det insatta kapitalet. En investering i fonder bör betraktas som en långsiktig investering. Vi rekommenderar att du läser fondens faktablad och fullständiga informationsbroschyr innan du köper andelar i en fond. Faktablad och fullständig informationsbroschyr hittar du på www.ohman.se/fonder.

NAVIGATOR

Fondbeskrivning

Öhman Navigator är en aktivt förvaltd fond som investerar i svenska aktie- och räntefonder samt globala aktiefonder från Öhman Fonder. I denna fond skapas mervärde genom att analysera vilka tillgångsslag som för stunden har bäst möjlighet att skapa meravkastning. Fondens målsättning är att ge en attraktiv riskjusterad avkastning över tid. Förvaltningsavgiften tas enbart ut för Öhman Navigator och inte för de underliggande fonderna.

Hållbarhetsarbetet sker i de underliggande fonderna där hållbarhetsaspekter beaktas i bolagsanalyser och investeringsbeslut. Underliggande fonder har specifika och uttalade kriterier för att välja in bolag utifrån miljö, sociala och affärsetiska frågor. Fonden främjar miljörelaterade och sociala egenskaper i enlighet med artikel 8 disclosurefördordningen.

Fondfakta

Fondens startdatum	2018-04-30
Kursnotering	Daglig
Ansvarig förvaltare	Erik Nilsson
Ställföreträdare	Tobias Övelius
Jämförelseindex	30% MSCI ACWI Net Total Return* 30% OMX Stockholm Benchmark Cap GI 20% OMRX Money Market 20% OMRX Total Bond
Fondnummer hos Pensionsmyndigheten	-
Organisationsnummer	515602-9596

AVGIFTER

Förvaltningsavgift A+B	1,50%
Inträdesavgift	Ingen
Utträdesavgift	Ingen
Högsta avgift som får tas ut ur fonden för förvaltning, administration, förvaring, tillsyn och revision:	2,00%

*Källa: MSCI. MSCI-informationen får endast användas för internt bruk, får inte reproduceras eller distribueras i någon form och får inte användas som grund för eller en del av finansiella instrument eller produkter eller index. Ingen del av MSCI-informationen är avsedd att utgöra investeringsrådgivning eller en rekommendation att fatta (eller avstå från att fatta) någon form av investeringsbeslut och den kan inte åberopas som sådan.

Historiska data och analyser bör inte ses som en indikation eller garanti för framtida resultat-analyser, prognoser eller förutsägelser. MSCI-informationen tillhandahålls "i befintligt skick" och användaren av denna information tar hela risken för all användning av denna information.

MSCI, vart och ett av dess dotterbolag och alla andra som är inblandade i eller relaterade till att sammanställa, beräkna eller skapa någon MSCI-information (tillsammans "MSCI-parterna") friskriver sig uttryckligen från alla garantier (inklusive, utan begränsning, alla garantier om originalitet, noggrannhet, fullständighet, aktualitet, icke-intrång, säljbarhet och lämplighet för ett visst syfte) med avseende på denna information.

Utän att begränsa något av det ovanstående ska ingen MSCI-part i något fall ha något ansvar för direkta, indirekta, speciella, tillfälliga, bestraffande eller följd-skador (inklusive, utan begränsning, förlorade vinster) eller andra skador. (www.msci.com).

Riskindikator

Riskindikatorn utgår från att du behåller produkten i 3 år.

Lägre risk								Högre risk
<----->								
1	2	3	4	5	6	7		

Den sammanfattande riskindikatorn ger en vägledning om risknivån för denna produkt jämfört med andra produkter. Den visar hur troligt det är att produkten kommer att sjunka i värde på grund av marknadsutvecklingen. Vi har klassificerat produkten som 4 av 7, dvs. en riskklass på medelnivå. Det betyder att fondens risk för upp- och nedgångar i andelsvärdet ligger på en medelnivå.

Exempel på risker och andra faktorer som inte nödvändigtvis fångas av riskindikatorn utgörs av operativ risk, motpartsrisk, allokationsrisk, hävstångsrisik samt informationsrisk i form av att avkastningshistorik inte fångar fondens fulla risk. Denna produkt innehåller inte något skydd mot framtida marknadsresultat. Du kan därför förlora hela eller delar av din investering.

Fondens riskprofil

Fonden är en fondandelsfond och blandfond och därmed är fonden exponerad mot kursvariationer i form av aktiemarknadsrisk, ränterisk och kreditrisk. Placeringar i exponering med ränterisk har ofta lägre marknadsrisk än placering i aktieexponering. Fonden kan placera i fonder med exponering i både svenska och utländska värdepapper. De fonder med ränte- och kreditexponering som denna fond investerar i säkrar valutarisk till SEK, vilket är denna fonds basvaluta. Aktieexponeringars valutaexponering valutasäkras ej till SEK. Fonden har en varierande ränteduration, ränterisk. Fonden har en varierande kreditrisk.

Fonden får hålla en viss del av fondens tillgångar i likvida medel, exempelvis för att utan dröjsmål kunna hantera andelsägares krav på inlösen av fondandelar. Fonden får investera i derivatinstrument som en del av sin placeringsinriktning, vilket innebär att fonden kan skapa hävstång. Fonden får använda andra tekniker och instrument, förutom derivatinstrument, för att minska kostnader och risker i förvaltningen samt för att öka avkastningen och skapa hävstång i fonden. Detta kan exempelvis ske genom att fonden lånar ut värdepapper vilket kan innebära en ökad risk kopplad till att motpart ställer in betalningar eller i övrigt inte fullgör sina skyldigheter. Förvaltningen strävar efter att vara exponerad mot marknaderna motsvarande 100 procent av fondens värde, men fondens exponering kan med hänsyn tagen till strategierna som anges ovan både överstiga eller understiga denna nivå, där en ökad exponering innebär en ökad marknadsrisk.

Redovisningsprinciper

VÄRDEPAPPERSFONDER

Fondens verksamhet regleras av lagen (2004:46) om värdepappersfonder samt dess fondbestämmelser. Fondens redovisning följer Finansinspektionens författningssamlings (FFFS 2013:9) föreskrifter angående värdepappersfonder.

GENERELLA REDOVISNINGSPRINCIPER

Fonden tillämpar i allt väsentligt de redovisningsrekommendationer som fastställts av Fondbolagens Förening. I övrigt följs bokföringslagens bestämmelser i tillämpliga delar.

Fondens andelsvärde per 2023-12-31 avser fondens NAV-kurs per 2023-12-29 som var fondens sista handelsdag för året. I fondens balansräkning har fondens innehav värderats till marknadsvärde per 2023-12-31. Med marknadsvärdet avses senaste betalkurs. Om sådan ej finns värderas innehaven till senaste köpkurs, eller om denna inte är representativ, till det värde som Fondbolaget fastställt på objektiva grunder.

Förvaltningsberättelse

FONDENS UTVECKLING

Fonden steg med 11,3 procent under 2023 medan fondens jämförelseindex steg med 12,9 procent. Fondförmögenheten minskade under året från 206 miljoner till 200 miljoner kronor och fonden hade ett nettoutflöde på 22 miljoner kronor under året.

ÅRET SOM GÅTT

Förväntningarna på 2023 var lågt ställda och diskussionen handlade inte om huruvida det skulle bli en recession eller ej utan snarare hur djup den skulle bli. Centralbankerna hade höjt räntan kraftigt under 2022 och det fanns en stor oro över hur hårt de släpande effekterna av en höjd ränta skulle slå på ekonomin.

Det fanns dock några korn av ljuspunkter att samla sin optimism kring. En varm vinter i Europa hade minskat pressen från de skyhöga energipriserna och dessutom hade Kina släppt sin nolltolerans mot Covid och nu åter öppnat upp ekonomin. Redan i januari överraskade den amerikanska arbetsmarknaden med urstarka utfall och tjänstesektorn verkade återigen gå på högvarv. Den omedelbara risken för recession verkade därmed vara avskriven.

Recessionsrisken återkom dock i mars då det framkom att banken Silicon Valley Bank gjort stora förluster på innehav i amerikanska statsobligationer. Detta blev startskottet för stora kursras för banker världen över. Snabba insatser från centralbanker gjorde att man kunde begränsa de ekonomiska skadorna från de krisande bankerna och den amerikanska ekonomin kunde åter ånga på.

Men utanför USA gick inte allt på högvarv. Europa och Sverige utvecklades svagt under året med krympande tillväxt samt stigande arbetslöshet. De höga förväntningarna på Kina verkade inte infrias och landet drogs i stället med sjunkande huspriser och deflation. Med andra ord har denna konjunkturcykel varit förvirrande för ekonomer där vissa delar av ekonomin har bettet sig enligt den förväntade recessionen medan andra delar absolut inte har gjort det. Under hösten blossade inflationsoron upp igen och den 10-åriga amerikanska räntan nådde troligtvis toppen på strax över 5 procent och börserna upplevde här sin svagaste period under året.

I december presenterade den amerikanska centralbankschefen, Jerome Powell, ett räntebesked som tydligt markerade en ny syn på räntepolitiken framåt där man uppenbarligen ville försöka mjuklanda ekonomin och för att göra det behövde centralbanken sänka räntan innan den når 2 procent. Den redan starka börsavslutningen på året fick ytterligare energi. Utsikterna inför 2024 ser ljusare ut än 2023. Penningpolitiken kommer med största sannolikhet bli lättare och deflationen från varor hjälper till att minska bördan på totala inflationen. Dock tar den amerikanska centralbanken en risk när den lättar på penningpolitiken innan det är säkerställt att kärninflation och löner har kommit ner till hållbara nivåer. Men det är ett bekymmer som ligger längre fram i tiden.

Under året har fonden avkastat positivt drivet av den starka aktie- och obligationsmarknaden. Fonden har presterat ungefär i linje med sitt jämförelseindex exkluderat för fondavgiften. Relativt index var första halvåret svagt på grund av undervikt mot svenska aktier medan framför allt sista kvartalet var starkt med övervikt mot globala- och svenska småbolag.

HÄNDELSER EFTER BALANSDAGEN

Under november 2023 tecknade Öhmankoncernen avtal om förvärv av Lannebo Holding AB som äger 100 procent av Lannebo Fonder AB. Affären genomfördes den 9 februari 2024 och har till dags dato inte påverkat fondens förvaltning.

DERIVAT OCH VÄRDEPAPERSLÅN

Fonden har enligt fondbestämmelserna möjlighet att handla med derivat men har inte utnyttjat denna möjlighet under 2023.

Fonden har under 2023 inte utnyttjat möjligheten att använda sig av värdepapperslån.

VÄSENTLIGA RISKER

Nedan beskrivs ett antal risker som är särskilt framträdande för fonden:

Aktiemarknadsrisk: Risken att värdet av värdepappersinnehav kan falla vilket påverkar fondens nettoförmögenhet.

Valutarisk: Risken att valutakursförändringar påverkar fondens nettoförmögenhet uttryckt i fondens basvaluta, om fonden har värdepappersinnehav i annan valuta..

Ränterisk: Risken att värdet av räntebärande värdepappersinnehav faller beroende på förändringar i det allmänna ränteläget. Sjunkande räntor ökar värdet på en fonds innehav av räntebärande instrument och omvänt medför stigande räntor att värdet på innehaven minskar. Räntefonder som placerar i räntebärande instrument med längre löptider är utsatta för en högre risk.

Kreditrisk: Risken att den faktiska eller upplevda kreditvärdigheten hos emittenter av räntebärande värdepapper, även de med hög kreditvärdighet, försämras vilket kan medföra att värdet av räntebärande värdepappersinnehav kan falla.

Likviditetsrisk: Risken att värdepappersinnehav inte kan omsättas vid avsedd tidpunkt utan större prisreduktion eller till stora kostnader.

Koncentrationsrisk: Risken att fondens placeringsinriktning medför en koncentrerad exponering mot en viss typ placeringsinriktning.

Operativ risk: Risken för förlust på grund av icke ändamålsenliga eller misslyckade processer, mänskliga fel, felaktiga system eller externa händelser.

Motpartsrisk: Risken kopplad till att en motpart ställer in betalningarna eller i övrigt inte fullgör sina skyldigheter, exempelvis utfall att fonden tagit emot säkerheter för derivatinnehav eller för utlåning av värdepapper.

Hävstång: Fonden kan använda derivat som ett led i sin placeringsinriktning i syfte att skapa hävstång / för att öka avkastning. En ökad hävstång kan, allt annat lika, öka fondens exponering mot motpartsrisk, likviditetsrisk och andra riskfaktorer, som inte nödvändigtvis i sin helhet ingår i riskindikatorn.

Allokering: Till följd av fondens möjligheter att i viss utsträckning förändra allokeringen mellan aktie och ränteplaceringar kan både risken och möjligheterna till avkastning öka och minska i förhållande till vad indikatorn fångat upp historiskt.

Fondens aktivitetsgrad

Fondens jämförelseindex är viktat och består av 30 procent MSCI AC World Total Return Net USD / 30 procent OMX Stockholm Benchmark Cap GI / 20 procent OMRX Money Market / 20 procent OMRX Total Bond och är enligt fondbolaget relevant då detta viktade index bäst återspeglar fondens placeringsinriktning. Fondens mål är att överträffa sitt viktade jämförelseindex.

Fondbolaget strävar efter att uppnå detta mål med väl genomarbetade investeringsprocesser som mynnar ut i aktiva val av och fördelning mellan tillgångsslag, region, valuta, löptid, kreditrisk, sektor, värdepapper samt genom tillämpning av hållbarhetskriterier.

Den aktiva risken har varit något lägre under 2023 på grund av att portföljen haft en mer defensiv allokering och legat närmare jämförelseindex än vanligt. Dessutom har den aktiva risken i värdepappersvalet varit lägre vilket också minskat den totala aktiva risken.

	2023	2022	2021	2020	2019
Aktiv Risk*	1,50	1,90	1,94	1,64	N/A
	2018	2017	2016	2015	2014
Aktiv Risk	N/A				

*Fonden startade 2018 och då aktiv risk beräknas på 24 månaders historik redovisas detta mått först för 2020. Fonden är en fondandelsfond vilket bidrar till avvikelse från index. Aktivitetsmättet beror på hur marknaden samvarierar och hur portföljens allokering ser ut. När aktivitetsmättet rör sig kan det antingen bero på marknadsförändringar eller på en över- eller undervikt i ett tillgångsslag i fonden jämfört med fondens jämförelseindex.

Finansiella instrument, tkr

Övriga finansiella instrument	Antal	Marknadsvärde, tkr	Andel av fondförmögenhet	Emittent, andel av fondförmögenhet
Fondandelar				
AKTIEFONDER				
Öhman Emerging Markets A	9 010	2 011	1,00%	
Öhman Global A	83 536	33 938	16,93%	
Öhman Global Småbolag A	42 158	5 943	2,97%	
Öhman Hälsa och Ny Teknik A	47 384	4 752	2,37%	
Öhman Marknad Global A	69 517	15 077	7,52%	
Öhman Marknad Sverige A	147 902	24 399	12,17%	
Öhman Sverige A	164 793	35 997	17,96%	
Öhman Sweden Micro Cap A	3 472	6 047	3,02%	
		128 165	63,95%	
RÄNTEFONDER				
Öhman FRN A	107 707	12 604	6,29%	
Öhman Investment Grade A	77 090	9 157	4,57%	
Öhman Obligationsfond A	330 478	32 165	16,05%	
Öhman Räntefond Kompass A	139 298	14 718	7,34%	98,20%
		68 644	34,25%	
Summa Fondandelar		196 809	98,20%	
Summa Övriga finansiella instrument		196 809	98,20%	
Finansiella instrument med positivt och negativt marknadsvärde				
Med positivt marknadsvärde		196 809	98,20%	
Med negativt marknadsvärde		-	-	
Summa Finansiella instrument		196 809	98,20%	
Övriga tillgångar och skulder		3 601	1,80%	
Varav likvida medel		3 721	1,86%	
Fondförmögenhet		200 410	100,00%	

Fonden har under året inte haft några derivatpositioner med underliggande exponering

Balansräkning per 31 dec, tkr

TILLGÅNGAR	2023	2022
Överlåtbara värdepapper	-	-
Penningmarknadsinstrument	-	-
OTC-derivat	-	-
Övriga derivatinstrument	-	-
Fondandelar	196 809	200 115
Summa finansiella instrument med positivt marknadsvärde	196 809	200 115
Placering på konto hos kreditinstitut	-	-
Summa placeringar med positivt marknadsvärde	196 809	200 115
Bankmedel och övriga likvida medel	3 721	5 582
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	132	145
Övriga tillgångar (Not 2)	-	-
SUMMA TILLGÅNGAR	200 663	205 842

SKULDER

OTC-derivatinstrument med negativt marknadsvärde	-	-
Övriga derivatinstrument med negativt marknadsvärde	-	-
Övriga finansiella instrument med negativt marknadsvärde	-	-
Summa finansiella instrument med negativt marknadsvärde	-	-
Skatteskulder	-	-
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	253	264
Övriga skulder (Not 2)	-	1
SUMMA SKULDER	253	265
FONDFÖRMÖGENHET (Not 1)	200 410	205 577

POSTER INOM LINJEN

Utlånade finansiella instrument	-	-
Del av överlåtbara värdepapper som är utlånade	-	-
Mottagna säkerheter för utlånade finansiella instrument	-	-
Mottagna säkerheter för OTC-derivatinstrument	-	-
Mottagna säkerheter för övriga derivatinstrument	-	-
Övriga mottagna säkerheter	-	-
Ställda säkerheter för inlånade finansiella instrument	-	-
Ställda säkerheter för OTC-derivatinstrument	-	-
Ställda säkerheter för övriga derivatinstrument	-	-
Övriga ställda säkerheter	-	-

Resultaträkning 1 jan - 31 dec, tkr

INTÄKTER	2023	2022
Värdeförändring på överlåtbara värdepapper	-	-
Värdeförändring på penningmarknadsinstrument	-	-
Värdeförändring på OTC-derivatinstrument	-	-
Värdeförändring på övriga derivatinstrument	-	-
Värdeförändring på fondandelar	23 294	-34 474
Ränteintäkter	93	34
Utdelningar	-	-
Valutakursvinster och -förluster netto	-	-
Övriga finansiella intäkter	-	-
Övriga intäkter (Not 3)	1 653	1 816
SUMMA INTÄKTER	25 039	-32 624

KOSTNADER

Förvaltningskostnader	-3 157	-3 404
Ersättning till bolaget som bedriver fondverksamheten varav presentationbaserad ersättning	-3 097	-3 353
Ersättning till förvaringsinstitut	-21	-21
Ersättning till tillsynsmyndighet	-3	-1
Ersättning till revisorer	-36	-29
Räntekostnader	-1	-5
Övriga finansiella kostnader	-	-
Övriga kostnader (Not 4)	-15	-13
SUMMA KOSTNADER	-3 173	-3 422
Skatt	-	-
ÅRETS RESULTAT	21 866	-36 046

Noter per 31 dec, tkr

NOT 1. FÖRÄNDRING AV FONDFÖRMÖGENHETEN	2023	2022
Fondförmögenhet vid årets början	205 577	254 346
Andelsutgivning	14 635	33 210
Andelsinlösen	-36 641	-40 847
Årets resultat	21 866	-36 046
Lämnad utdelning	-5 027	-5 085
SUMMA Fondförmögenhet	200 410	205 577

NOT 2. ÖVRIGA TILLGÅNGAR OCH SKULDER

I övriga tillgångar ingår olikviderade affärer	-	-
I övriga skulder ingår olikviderade affärer	-	-1

NOT 3. ÖVRIGA INTÄKTER

Arvodesrabatter	1 653	1 816
-----------------	-------	-------

NOT 4. ÖVRIGA KOSTNADER

Analyskostnader	-	-
Transaktionskostnader	-15	-13

Fondens utveckling

	2023	2022	2021	2020	2019
Fondförmögenhet, tkr	200 410	205 577	254 346	211 489	184 796
Totalavkastning, %	11,3	-13,9	20,0	7,0	17,7
Jämförelseindex, %	12,9	-9,1	19,0	5,6	18,8
Andelsklass A					
Andelsvärde, kr	135,82	122,01	141,73	118,10	110,35
Antal utestående andelar	293 596	388 536	409 304	379 507	319 890
Andelsklass B					
Andelsvärde, kr	116,39	107,76	129,14	110,97	106,93
Antal utestående andelar	1 379 229	1 467 839	1 520 367	1 501 927	1 398 021
Utdelning kr/andel	3,40	3,35	3,62	2,99	3,25

	2018
Fondförmögenhet, tkr	176 265
Totalavkastning, %	-6,2
Jämförelseindex, %	-5,0
Andelsklass A	
Andelsvärde, kr	93,77
Antal utestående andelar	342 131
Andelsklass B	
Andelsvärde, kr	93,77
Antal utestående andelar	1 537 707
Utdelning kr/andel	-

Nyckeltal

Riskmått per 31 dec	A+B
Årsavkastning snitt (2 år)	-2,1%
Årsavkastning snitt (5 år)	7,7%
Totalrisk snitt fonden (2 år)	11,0%
Totalrisk snitt index (2 år)	10,2%
Aktiv risk (2 år)	1,5%

Förvaltningsavgifter och andra

administrations- eller driftskostnader	A+B
Engångskostnader vid teckning och inlösen	-

Löpande kostnader och resultatrelaterade avgifter

Förvaltningsavgift, %	1,50%
Prestationsbaserad ersättning, %	-
Andra administrativa- eller driftskostnader, %	0,06%
Transaktionskostnader inkl spread, %	0,02%
Totala kostnader	1,58%

Exempel på uttagen förvaltningskostnad under året för ett engångssparande av 10 000 kr	162 kr
--	--------

Uppgift om övriga avgifter

Inträdesavgift	Ingen
Utträdesavgift	Ingen

Fondens omsättning 1 jan - 31 dec

Omsättningshastighet i fonden	0,15 ggr/år
Transaktionskostnader, del av omsättning	0,02%
Del av omsättningen som handlas med närstående institut	-
Del av omsättningen som skett via intern handel mellan egna fonder eller fondföretag som förvaltas av bolaget	-

Hållbarhetsrapport

Hållbarhetsrelaterade upplysningar enligt artikel 8 i förordning (EU) 2019/2088 och artikel 6 första stycket i förordning (EU) 2020/852

Produktnamn: Öhman Navigator

Identifieringskod för juridiska personer:
5493006N4RTYSFOU9043

Hållbar investering: en investering i ekonomisk verksamhet som bidrar till ett miljömål eller socialt mål, förutsatt att investeringen inte orsakar betydande skada för något annat miljömål eller socialt mål och att investeringsobjekten följer praxis för god styrning.

EU-taxonomin är ett klassificeringssystem som fastställs i förordning (EU) 2020/852, där det fastställs en förteckning över **miljömässigt hållbara ekonomiska verksamheter**. Förordningen innehåller inte någon förteckning över socialt hållbara ekonomiska verksamheter. Hållbara investeringar med ett miljömål kan vara förenliga med kraven i taxonomin eller inte.

Miljörelaterade och/eller sociala egenskaper

Hade denna finansiella produkt ett mål för hållbar investering?

Ja

Nej

Den gjorde **hållbara investeringar med ett miljömål:**
___ %

i ekonomiska verksamheter som anses vara miljömässigt hållbara enligt EU-taxonomin

i ekonomiska verksamheter som inte anses vara miljömässigt hållbara enligt EU-taxonomin

Den gjorde **hållbara investeringar med ett socialt mål:**
___ %

Den **främjade miljörelaterade och sociala egenskaper** och även om den inte hade hållbar investering som sitt mål, hade den en andel på 52,36 % hållbara investeringar

med ett miljömål i ekonomiska verksamheter som anses vara miljömässigt hållbara enligt EU-taxonomin

med ett miljömål i ekonomiska verksamheter som inte anses vara miljömässigt hållbara enligt EU-taxonomin

med ett socialt mål

Den främjade miljörelaterade och sociala egenskaper, men **gjorde inte några hållbara investeringar**

Hållbarhetsindikatorer mäter uppnåendet av de miljörelaterade eller sociala egenskaperna som den finansiella produkten främjar

I vilken utsträckning främjades de miljörelaterade och/eller sociala egenskaperna av denna finansiella produkt?

Fondens främjande av miljörelaterade och/eller sociala egenskaper innefattade:

Hållbara investeringar: Fonden gjorde hållbara investeringar vilket innebär att dessa investeringar på ett positivt sätt bidrog till att miljö, klimat och/eller sociala frågor främjades.

Exkluderingskriterier: Fonden främjade miljön genom att ha avstått eller begränsat sina investeringar kraftigt i verksamheter som vi bedömer är skadliga för miljön och den biologiska mångfalden, genom att investeringar i utvinning av fossila bränslen, energiproduktion från kol, olje- och gasrelaterade produkter och tjänster, transport eller distribution samt lagring av olja och gas begränsats kraftigt.

Miljöegenskaper främjades även genom att investera i statsobligationer utgivna av stater som har en ambitiös klimatagenda. En ambitiös klimatagenda återspeglas bland annat i Sveriges klimatagenda som har som mål att nå nettonollutsläpp innan 2045, fem år före Parisavtalet.

Fonden främjade sociala egenskaper genom att den begränsat eller avstått investeringar i produktion och distribution av alkohol och tobak, vapenproduktion och kontroversiella vapen, produktion och distribution av hasardspel samt pornografiskt material, i enlighet med E. Öhman J:or Fonder AB:s (Öhman Fonder eller Fondbolaget) policy för ansvarsfulla investeringar.

Fonden främjade sociala egenskaper genom att inte investera i statsobligationer utgivna av länder som omfattas av sanktioner som införts av FN:s säkerhetsråd, enligt Öhman Fonders policy för ansvarsfulla investeringar. Vidare avstod fonden investeringar i statsobligationer utgivna av krigförande länder, länder som inte främjar demokrati, samt länder som inte står bakom Parisavtalet.

Koldioxidavtryck: Fonden främjade investeringar som leder till ett lägre koldioxidavtryck i syfte att begränsa den globala uppvärmningen. Ett företags koldioxidavtryck är bolagets Scope 1+2+3 dividerat med företagsvärdet (EV) i EUR. I avsnittet nedan "Vilket resultat visade hållbarhetsindikatorerna?" redogörs koldioxidavtrycket exkluderat Scope 3, då Scope 3 baseras till stor del på estimat och därför blir jämförelsen mellan bolags avtryck inte rättvisande.

Utsläppsdata innefattar:

scope 1: företagets direkta utsläpp,

scope 2: företagets indirekta utsläpp från konsumtion av till exempel el, värme eller ånga och

scope 3: företagets resterande indirekta utsläpp från användningen av företagets produkter eller tjänster både uppströms och nedströms. Till exempel utsläpp från inköpt material (uppströms) eller användningen av produkterna eller tjänsterna (nedströms).

SBT: Fonden investerade även i företag som har satt vetenskapligt baserade klimatmål (Science Based Target, SBT). SBT Initiative (SBTi) är ett initiativ som ger företag stöd för att sätta klimatmål i linje med vetenskapliga modeller i syfte att klara målsättningarna i Parisavtalet. Parisavtalet är ett globalt klimatavtal som syftar till att begränsa den globala uppvärmningen genom att minska utsläppen av växthusgaser.

Praxis för god styrning: Samtliga fondens investeringar följde praxis för god styrning genom att inga innehav bland fondens tillgångar verifierats ha brutit mot internationellt accepterade vedertagna konventioner eller riktlinjer om miljö, mänskliga rättigheter, arbetsvillkor och affärsetik.

Påverkansdialog: Både miljörelaterade och sociala egenskaper främjades av Öhman Fonders aktiva ägande. Fondbolagets påverkansarbete syftar till att främja företagets möjligheter att få till stånd en positiv påverkan på miljö, klimat och sociala egenskaper. Öhman Fonder uppmuntrade även företagen att integrera både risker och möjligheter i sina verksamheter och sitt beslutsfattande. Påverkansarbetet bidrar också till att förbättra Öhmans Fonders hantering av hållbarhetsrisker (såväl miljö- och sociala risker som risker förknippade med bolagsstyrning).

Huvudsakliga negativa konsekvenser: Fonden främjade också miljörelaterade och/eller sociala egenskaper genom att ha beaktat huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer (engelska: Principal Adverse Impact, PAI), vilket handlar om hur verksamheten i ett företag negativt påverkar omvärlden, bland annat miljön, arbetsförhållanden och sociala villkor. Vid varje investeringsbeslut beaktade fonden relevanta negativa konsekvenser, se fråga "Hur beaktades i denna finansiella produkt huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer?".

- **Vilket resultat visade hållbarhetsindikatorerna?**

Hållbarhetsindikator	Resultat 2023-12-31	Resultat 2022-12-31	Täckning 2023-12-31
Fondens andel hållbara investeringar.	52,36%	43,72%	80,86%
Koldioxidavtryck (ton Scope 1+2 per miljon EUR).	29,45	31,45	80,82%
Fondens sammanlagda marknadsvärde av andelar i företag med godkända vetenskapligt baserade klimatmål, Science Based Targets (SBT).	32,96%	23,19%	ej tillämplig
Påverkansdialoger – innehav i fonden som har varit föremål för påverkansdialog under året.	370	348	ej tillämplig
Av dessa påverkansdialoger var den procentuella andelen avseende miljö och klimatfrågor:	44%	38%	ej tillämplig
Av dessa påverkansdialoger var den procentuella andelen avseende sociala frågor:	44%	53%	ej tillämplig
Av dessa påverkansdialoger var den procentuella andelen avseende bolagsstyrningsfrågor:	12%	9%	ej tillämplig

Praxis för god styrning: Fondens innehav har uppfyllt Öhman Fonders uppsatta kriterier för god styrning. Detta innebär att fonden inte har investerat i företag/stater som verifierats ha brutit mot internationella konventioner och riktlinjer om miljö, mänskliga rättigheter, arbetsvillkor och affäretik.

Exkluderingskriterier: Fonden har inte investerat i företag som bryter mot fondens uppsatta exkluderingskriterier enligt nedan. Siffran inom parentes avser högsta accepterade andel av företagets omsättning från respektive exkluderingsområde.

- 1) Investeringar i kol, olje- och gasutvinning (0 %)
- 2) Energiproduktion från kol (10 %)
- 3) Olje- och gas relaterade produkter och tjänster, transport, distribution och lagring av olja och gas (10 %)
- 4) Investeringar i produktion och distribution alkohol (5 %)
- 5) Investeringar i produktion och distribution av tobak (0 % respektive 5 %)
- 6) Vapenproduktion (0 %)
- 7) Vapenrelaterade tjänster och produkter (5 %)
- 8) Kontroversiella vapen (0 %)
- 9) Produktion och distribution av hasardspel (5 %)
- 10) Investeringar i produktion och distribution av pornografiskt material (0 % respektive 5 %)
- 11) Verksamheter som verifierats bryta mot internationella konventioner (0 %)
- 12) För statsobligationer kontrolleras dagligen att investeringar inte förekommer i sanktionerade, ickedemokratiska, krigförande samt länder som inte står bakom Parisavtalet.

Undantag från punkten 2 och 3 ovan: Öhman Fonder bedömer att många företag med exponering mot fossila bränslen kan spela en viktig roll i omställningen från en fossilbaserad ekonomi till en ekonomi baserad på förnyelsebar energi. Vi anser att dessa företag potentiellt står inför en betydande positiv resa som Öhman Fonder vill vara en del av. Därför har vi möjlighet att investera i så kallade fossila företag när följande tre kriterier är uppfyllda:

- Företaget har satt vetenskapligt baserade klimatmål i enlighet med Parisavtalet, exempelvis genom SBTi, eller har åtagit sig att uppnå koldioxidutsläppsminskningar i linje med vad som krävs enligt Parisavtalet.
- Företagets investeringar stöder en övergång till en fossilfri ekonomi.
- Företagets verksamhet är inte huvudsakligen relaterad till fossila bränslen, varvid maximalt 50 % av omsättningen får komma från fossilrelaterad affärsverksamhet.

Huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer (PAI): Fonden har beaktat utvalda PAI-indikatorer vid varje investeringsbeslut. Se fråga "Hur beaktades i denna finansiella produkt huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer?" för resultat av hållbarhetsindikatorerna.

- **...och jämfört med de föregående perioderna?**

Resultatet för föregående period (år 2022), visas i tabellen i föregående fråga. Resultatet för hållbarhetsindikatorerna utanför tabellen - praxis för god styrning och exkluderingskriterierna var densamma även för 2022, inget har förändrats för dessa indikatorer under 2023. Resultatet för huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer (PAI) för år 2022 se fråga "Hur beaktades i denna finansiella produkt huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer".

- **Vilka var målen med de hållbara investeringar som den finansiella produkten delvis gjorde, och hur bidrog den hållbara investeringen till dessa mål?**

En hållbar investering ska bidra till minst 20 % till något av FN:s 17 globala mål för hållbar utveckling, på engelska: Sustainable Development Goals (SDG) och/eller EU-taxonomin. Hållbara investeringar kan bidra till dessa mål antingen från ett företags produkter eller tjänster (omsättning) eller operationellt genom verksamheten, såsom att ett företag har åtagit sig till ett vetenskapligt baserat klimatmål (SBTi). De miljömål i EU-taxonomin som fondens investeringar kan ha bidragit till under perioden är de mål som trätt ikraft och enbart där det finns rapporterad data: mål 1, bekämpa klimatförändringarna och mål 2, klimatanpassning.

Exempel på **miljömål (SDG)** som fondens hållbara investeringar kan ha bidragit till under perioden (fondens hållbara investeringar har inte nödvändigtvis vid var tid bidragit till samtliga av nedanstående miljömål):

- **Vatten SDG 6: Rent vatten och sanitet för alla.**
- **Förnyelsebar energi SDG 7: Hållbar energi för alla.**
- **Gröna byggnader SDG 11: Hållbara städer och samhällen.**
- **Cirkulär ekonomi: SDG 12: Hållbar konsumtion och produktion.**
- **Vetenskapligt baserade klimatmål (operationellt mål), i linje med Parisavtalet SDG 13: Bekämpa klimatförändringarna.**

Exempel på **sociala mål** som fondens hållbara investeringar kan ha bidragit till under perioden (fondens hållbara investeringar har inte nödvändigtvis vid var tid bidragit till samtliga av nedanstående sociala mål):

- **Behandling av allvarliga sjukdomar SDG 3: Hälsa och välbefinnande.**
- **Utbildning SDG 4: God utbildning.**
- **Ökad jämställdhet (operationellt mål, minst 40% kvinnor i styrelsen) SDG 5: Jämställdhet.**
- **Sanering SDG 6: Rent vatten och sanitet för alla.**

Hållbarhetsmärkta obligationer (Labeled Bonds): Fonden investerade i hållbarhetsmärkta obligationer, så kallade Labeled Bonds, som gröna obligationer, sociala obligationer, hållbara (gröna och sociala) obligationer samt hållbarhetslänkade obligationer. Hållbarhetsmärkta obligationer skiljer sig mot övriga hållbara obligationer utan hållbarhetsmärkning då de genomgår en tredjepartsgranskning och följer principer uppsatta av branschorganisationen International Capital Market Association (ICMA). Nedan följer en beskrivning av de hållbarhetsmärkta obligationerna:

- **5,73 % av fonden investerade i gröna obligationer:** som är obligationer där kapitalet öronmärkts till miljömässiga ändamål, till exempel förnyelsebar energi (SDG 7: hållbar energi för alla + Miljömål 1 i EU-taxonomin (bekämpa klimatförändringarna)), energieffektiva fastigheter (SDG 11: Hållbara städer och samhällen och Miljömål 1 i EU-taxonomin (bekämpa klimatförändringarna)), resurseffektivitet och cirkuläritet (SDG 12: Hållbar konsumtion och produktion, Miljömål 1 i EU-taxonomin (bekämpa klimatförändringarna)). Gröna obligationerna ska följa "Green Bond Principles" utgivna av ICMA och de ska vara granskade av tredjepart som följer särskilt uppsatta riktlinjer.
- **0,02 % av fonden investerade i hållbara obligationer:** som är obligationer där kapitalet öronmärks till projekt med sociala och miljömässiga ändamål. Hållbara obligationerna ska följa "Sustainable Bond Principles" utgivna av ICMA och de ska vara granskade av tredjepart som följer särskilt uppsatta riktlinjer.
- **0,63 % av fonden investerade i hållbarhetslänkade obligationer:** som är obligationer kopplade till att nå ett eller flera hållbarhetsmål till exempel minskade utsläpp (SDG 13: Bekämpa klimatförändringarna), ökad återvinning och minskad energikonsumtion (SDG 12: Hållbar konsumtion och produktion, Miljömål 1 i EU-taxonomin (bekämpa klimatförändringarna)). Hållbarhetslänkade obligationerna ska följa "Sustainable-Linked Bond Principles" utgivna av ICMA och de ska vara granskade av tredjepart som följer särskilt uppsatta riktlinjer.

Huvudsakliga negativa konsekvenser är investeringsbesluts mest negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer som rör miljö, sociala frågor och personalfrågor, respekt för mänskliga rättigheter samt frågor rörande bekämpning av korrupktion och mutor.

• ***På vilket sätt orsakade inte de hållbara investeringar som den finansiella produkten delvis gjorde någon betydande skada för något miljömål eller socialt mål med de hållbara investeringarna?***

De hållbara investeringarna i fonden orsakade inte betydande skada genom att de:

- inte var involverade i termisk kolproduktion (max 1 % av omsättningen),
- inte släppte ut väsentliga mängder koldioxid i atmosfären (se förbehåll nedan),
- inte var involverade i framställandet av kontroversiella vapen eller hade en aktivitet kopplad till kontroversiella vapen,
- inte var involverade i allvarliga pågående eller nyligen pågående kontroverser som kan leda till brott mot FN:s vägledande principer (UN Global Compact),
- inte heller stred mot Öhman Fonders exkluderingskriterier.

Företag med höga koldioxidutsläpp kan spela en viktig roll i omställningen från en fossilbaserad ekonomi till en ekonomi baserad på förnyelsebar energi. Av dessa skäl har Öhman Fonder under perioden bedömt att företag med höga koldioxidutsläpp ändå kan anses som en hållbar investering om något av kriterierna nedan varit uppfyllda:

- Företaget har antagit vetenskapligt baserade klimatmål, SBT, och fått dessa tredjepartsgranskade av SBTi eller liknande, eller förbundit sig till att sätta vetenskapligt baserade klimatmål. I dessa fall undantogs företaget från koldioxidsgränsen enligt kriterierna i DNSH (Do No Significant Harm)-bedömningen ovan.
- Företagets klimatmål uppfyllde en årlig minskning av koldioxidutsläpp om 7 %, vilket är kravet i linje med Parisavtalet. I dessa fall undantogs företaget från koldioxidsgränsen enligt kriterierna i DNSH-bedömningen ovan.

• ***Hur beaktades indikatorerna för negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer?***

Nedanstående indikatorer användes vid bedömningen om en verksamhet orsakat betydande skada. En verksamhet har bedömts orsaka betydande skada om något av följande kriterier varit uppfyllda:

- Utsläpp av växthusgaser (enligt ett bestämt tröskelvärde).
- Exponering mot företag verksamma inom fossila bränslen (se punkterna 2-3 i fondens exkluderingskriterier i frågan: *Vilket resultat visade hållbarhetsindikatorerna?*).
- Brott mot FN:s globala överenskommelse eller OECD:s riktlinjer för multinationella företag.
- Exponering mot kontroversiella vapen (antipersonella minor, klusterammunition, kemiska och biologiska vapen).

• ***Var de hållbara investeringarna förenliga med OECD:s riktlinjer för multinationella företag och FN:s vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter? Beskrivning:***

Ja, fonden har inte investerat i företag eller stater som på ett systematiskt och kritiskt sätt verifierats ha brutit mot OECD:s riktlinjer för multinationella företag eller FN:s vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter. Riktlinjerna respektive principerna reglerar hur globala företag bör bete sig när det gäller sysselsättning, arbetsmiljö, mänskliga rättigheter, facklig organisering, beskattning och kultur som ämnar att bekämpa bland annat brott mot mänskliga rättigheter, korrupktion och mutor. För att utvärdera och analysera detta inhämtar Öhman Fonder data från fondbolagets externa dataleverantör som bedömer om ett företag verifierats brutit mot dessa riktlinjer eller principer. Bedömningen baseras på olika parametrar, såsom allvarligheten och omfattningen på eventuella kontroverser samt trovärdigheten på anklagelserna.

I EU-taxomin fastställs en princip om att inte orsaka betydande skada, enligt vilken taxonomiförenliga investeringar inte får orsaka betydande skada för EU-taxominns mål, och åtföljs av särskilda unionskriterier.

Principen om att inte orsaka betydande skada är endast tillämplig på de av den finansiella produktens underliggande investeringar som beaktar EU-kriterierna för miljömässigt hållbara ekonomiska verksamheter. Den återstående delen av denna finansiella produkt har underliggande investeringar som inte beaktar EU-kriterierna för miljömässigt hållbara ekonomiska verksamheter.

Inga andra eventuella hållbara investeringar får heller orsaka betydande skada för några miljömål eller sociala mål.

Hur beaktades i denna finansiella produkt huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer?

negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer (PAI): Fonden har beaktat utvalda PAI-indikatorer vid varje investeringsbeslut genom att motivera investeringsbeslutet. Nedan beskrivs hur indikatorerna beaktas samt resultat:

- Utsläpp av växthusgaser – har beaktats genom att förvaltaren motiverat sitt beslut om utsläppen av växthusgaserna överstigit ett uppsatt tröskelvärde.
- Exponering mot företag verksamma inom fossila bränslen har beaktats genom att begränsa investeringarna i fossila bränslen (se punkterna 2-3 i fondens exkluderingskriterier i frågan: Vilket resultat visade hållbarhetsindikatorerna?).
- Brott mot FN:s globala överenskommelse eller OECD:s riktlinjer för multinationella företag – har beaktats genom att avstå investeringar i företag som verifierats brutit mot riktlinjerna.
- Jämställdhet i styrelsen – har beaktats genom att investeringsbeslut motiveras om styrelsen inte har en kvinnlig eller manlig medlem.
- Processer för att övervaka efterlevnaden av FN:s globala överenskommelse eller OECD:s riktlinjer såsom klagomålshantering av brott mot överenskommelsen eller riktlinjerna – har beaktats genom att särskilt motivera beslut vid investering där processer saknas.
- Kontroversiella vapen (antipersonella minor, klusterammunition, kemiska och biologiska vapen) – har beaktats genom att avstå investeringar i företag med sådan verksamhet.
- Företag utan koldioxidutsläppsmål – har beaktats vid investeringar i företag utan koldioxidinitiativ genom att sådana investeringsbeslut särskilt har motiverats.
- Företag utan policy för mänskliga rättigheter – har beaktats genom särskilda motiveringar vid investering i företag utan en policy för mänskliga rättigheter.

Tabellen visar resultatet för PAI-indikatorerna för 2023. Datapunkterna är ett vägt genomsnitt för de fyra kvartalen under året. Datatäckning för 2022 saknas. Data och täckningen för 2023 exkluderar likvida medel.

Indikatorer	Resultat 2023	Resultat 2022	Täckning 2023
Scope 1 - växthusgasutsläpp, (tCO ₂ e)	358	ej tillämplig	87,07%
Scope 2 - växthusgasutsläpp, (tCO ₂ e)	122	ej tillämplig	87,07%
Scope 3 - växthusgasutsläpp, (tCO ₂ e)	4 021	ej tillämplig	87,07%
Sammanlagda utsläpp av växthusgaser, (tCO₂e)	4 501	ej tillämplig	87,07%
Koldioxidavtryck (ton Scope 1+2+3 per miljon EUR).	276	237	87,07%
Investeringsobjekts växthusgasintensitet (Scope 1+2+3 GHG emissions/EURm intäkter).	1 157	ej tillämplig	94,75%
Exponering mot företag som är verksamma inom sektorn för fossila bränslen.	2,34%	1,96%*	93,92%
Brott mot FN:s globala överenskommelse och OECD:s riktlinjer för multinationella företag.	0%	0,00%	94,30%
Inga processer och efterlevnadsmekanismer för att övervaka efterlevnaden av FN:s globala överenskommelse och OECD:s riktlinjer för multinationella företag.	25,81%	29,20%	93,81%
Genomsnitt för kvinnlig representation bland styrelseledamöter i investeringsobjekt, uttryckt i procentandel av samtliga styrelseledamöter.	38,37%	37,63%*	92,56%
Exponering mot företag som är involverade i tillverkning eller försäljning av kontroversiella vapen.	0%	0,00%	94,09%
Investeringar i företag utan initiativ för minskning av koldioxidutsläpp.	19,17%	13,80%	88,20%
Andel investeringar i enheter utan en policy för mänskliga rättigheter.	4,20%	12,50%	93,95%

*Siffran och beräkningen per 2022 är justerad i förhållande till hållbarhetsrapporten (årsberättelsen) avseende år 2022 med anledning av ny metod för beräkning av värdet.

För investeringar i statsobligationer har följande huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer (PAI) beaktats:

Indikatorer	Resultat 2023	Resultat 2022	Täckning 2023
Miljö: Växthusgasintensitet	114,12	134,29*	100%
Sociala aspekter: investeringar i länder där det förekommer bristande samhällsansvar med avseende på FN:s vägledande principer eller OECD:s riktlinjer för multinationella företag.	0	0	100%

*Siffran och beräkningen per 2022 är justerad i förhållande till hållbarhetsrapporten (årsberättelsen) avseende år 2022 med anledning av ny metod för beräkning av värdet.

Vilka var den finansiella produktens viktigaste investeringar?

Största investeringarna	Sektor	% tillgångar	Land
ÖHMAN SVERIGE A		17,96%	Sverige
ÖHMAN GLOBAL A		16,93%	Sverige
ÖHMAN OBLIGATIONSF A		16,05%	Sverige
ÖHMAN MARK SVERIGE A		12,17%	Sverige
ÖHMAN MARK GLOBAL A		7,52%	Sverige
ÖHMAN RF KOMPASS A		7,34%	Sverige
ÖHMAN FRN A		6,29%	Sverige
ÖHMAN INVEST GRADE A		4,57%	Sverige
ÖHMAN SW MICRO CAP A		3,02%	Sverige
ÖHMAN GLOBAL SMÅ A		2,97%	Sverige
ÖHMAN HNT A		2,37%	Sverige
ÖHMAN EMERGING MKT A		1,00%	Sverige

Förteckningen innehåller de investeringar som utgör **den finansiella produktens största andel investeringar** under referensperioden, som är: 2023

Hur stor var andelen hållbarhetsrelaterade investeringar?

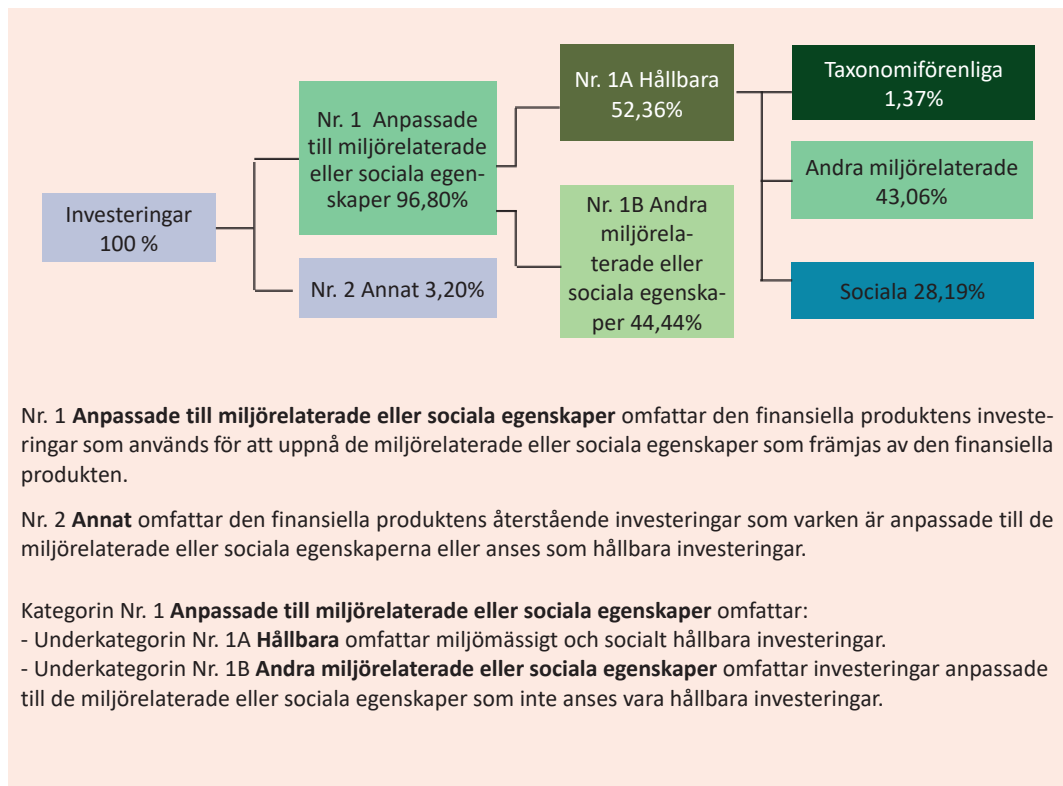
- **Vad var tillgångsallokeringen?**

Tillgångsallokering beskriver andelen investeringar i specifika tillgångar.

För att uppfylla EU-taxonomin omfattar kriterierna för **fossilgas** begränsningar av utsläpp och övergång till helt förnybar energi eller koldioxid snåla bränslen senast i slutet av 2035. När det gäller **kärnenegi** inkluderar kriterierna omfattande säkerhets- och avfallshanteringsregler.

Möjliggörande verksamheter gör det direkt möjligt för andra verksamheter att bidra väsentligt till ett miljömål.

Omställningsverksamheter är verksamheter som det ännu inte finns koldioxid snåla alternativ tillgängliga för och som bland annat har växthusgasutsläpp på nivåer som motsvarar bästa prestanda.

Nr. 1 Anpassade till miljörelaterade eller sociala egenskaper omfattar den finansiella produktens investeringar som används för att uppnå de miljörelaterade eller sociala egenskaper som främjas av den finansiella produkten.

Nr. 2 Annat omfattar den finansiella produktens återstående investeringar som varken är anpassade till de miljörelaterade eller sociala egenskaperna eller anses som hållbara investeringar.

Kategorin **Nr. 1 Anpassade till miljörelaterade eller sociala egenskaper** omfattar:
 - Underkategorin **Nr. 1A Hållbara** omfattar miljömässigt och socialt hållbara investeringar.
 - Underkategorin **Nr. 1B Andra miljörelaterade eller sociala egenskaper** omfattar investeringar anpassade till de miljörelaterade eller sociala egenskaper som inte anses vara hållbara investeringar.

- **I vilka ekonomiska sektorer gjordes investeringarna?**

- Allmännyttiga tjänster
- Dagligvaror
- Energi
- Fastighet
- Finans
- Hälsovård
- Industri
- Material
- Stat
- Sällanköpsvaror
- Teknik
- Utbildning

I hur stor utsträckning var de hållbara investeringarna med ett miljömål förenliga med EU-taxonomin?

Fondens andel hållbara investeringar som var förenliga med EU-taxonomin var 1,37% per 2023-12-31. EU-taxonomin är fortfarande under utveckling. Företag började rapportera data under 2023, dock enbart för två av EU-taxonomin sex miljömål (begränsning av klimatförändringarna respektive anpassning av klimatförändringarna). Resterande fyra miljömål har ännu inte trätt i kraft. Fonden investerar även i företag utanför EU där EU-taxonomin inte är tillämplig.

Verksamheter som är förenliga med taxonomin uttrycks som en andel av följande:

- **Omsättning**, vilket återspeglar andelen av intäkterna från investeringsobjektens gröna verksamheter.
- **Kapitalutgifter**, visar de gröna investeringar som gjorts av investeringsobjekten, t.ex. för en omställning till en grön ekonomi.
- **Driftsutgifter**, som återspeglar investeringsobjektens gröna operativa verksamheter.

är hållbara investeringar med ett miljömål som **inte beaktar kriterierna** för miljömässigt hållbara ekonomiska verksamheter enligt förordning (EU) 2020/852.

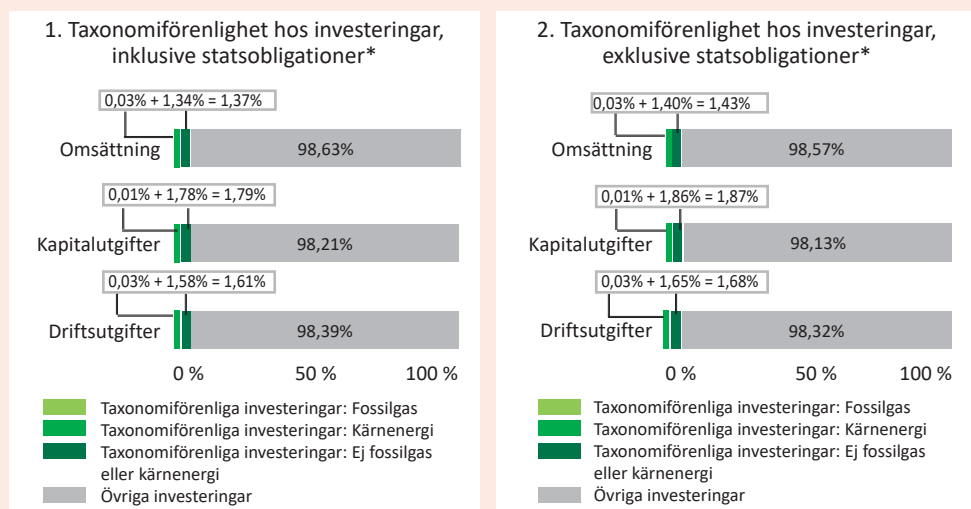
• **Investerar den finansiella produkten i fossilgas och/eller kärnenergi relaterad verksamhet som uppfyller EU-taxonomin?¹**

Ja: I fossilgas I kärnenergi

Nej

¹ Fossilgas och/eller kärnenergi relaterad verksamhet kommer endast att uppfylla EU-taxonomin om den bidrar till att begränsa klimatförändringarna ("begränsning av klimatförändringarna") och inte orsakar betydande skada för något av målen i EU-taxonomin - se förklarande anmärkning i vänstra marginalen. De fullständiga kriterierna för ekonomisk verksamhet för fossilgas och kärnenergi som uppfyller EU-taxonomin fastställs i kommissionens delegerade förordning (EU) 2022/1214.

Diagrammen nedan visar i grönt procentandelen investeringar som var förenliga med EU-taxonomin. Eftersom det inte finns någon lämplig metodik för att avgöra hur taxonomiförenliga statsobligationer är*, visar det första diagrammet taxonomiförenligheten med avseende på den finansiella produktens alla investeringar, inklusive statsobligationer, medan det andra diagrammet visar taxonomiförenligheten endast med avseende på de investeringar för den finansiella produkten som inte är statsobligationer.

*I dessa diagram avses med "statsobligationer" samtliga exponeringar i statspapper

• **Vilken var andelen investeringar som gjordes i omställningsverksamheter och möjliggörande verksamheter?**

Fondens andel investeringar som gjordes enligt EU-taxonomin definition av omställningsverksamhet och möjliggörande verksamheter var: Omsättning 0,11%, Kapitalutgifter 0,16%, Driftutgifter 0,06%.

• **Hur stor var procentandelen investeringar som var förenliga med EU-taxonomin jämfört med tidigare referensperioder?**

För 2022 var andelen investeringar som var förenliga med EU-taxonomin 0%.

Vilken var andelen hållbara investeringar med ett miljömål som inte var förenliga med EU-taxonomin?

Per 2023-12-31 var andelen hållbara investeringar med ett miljömål som inte var förenliga med EU-taxonomin 43,06%. En hållbar investering kan bidra till både FN:s 17 globala mål (SDG - såväl miljömål som sociala mål) och miljömål enligt EU-taxonomin. I vissa fall är därför andelen miljömål förenliga med EU-taxonomin och inte förenliga med EU-taxonomin respektive sociala mål och miljömål överlappande. De hållbara investeringar som bidrar till SDG:er kan bidra till dessa mål genom företagets produkter eller tjänster (omsättning) alternativt operationellt inom ramen för företagets verksamhet. Den totala andelen hållbara investeringar framgår dock i ruta 1A ovan.

Vilken var andelen socialt hållbara investeringar?

Per 2023-12-31 var andelen hållbara investeringar med ett socialt mål 28,19%. En hållbar investering kan bidra till både ett miljömål och socialt mål, vilket medför att andelen hållbara investeringar med ett miljömål respektive socialt mål i vissa fall är överlappande. Den totala andelen hållbara investeringar framgår dock i ruta 1A ovan.

Vilka investeringar var inkluderade i kategorin "annat", vad var deras syfte och fanns det några miljörelaterade eller sociala minimiskyddsåtgärder?

I kategorin "annat" inkluderas fondens likvida medel som behövs för att hantera fondandelsägarnas dagliga köp och försäljningar av fondandelar. Den andel som avser likvida medel hos institut följer vid var tid Öhman Fonders krav på praxis för god styrning. Kategorin innehöll även derivatinstrument som används som ett led i placeringsinriktningen och för att effektivisera förvaltningen.

Vilka åtgärder har vidtagits för att uppfylla de miljörelaterade eller sociala egenskaperna under referensperioden?

Öhman Fonder har utövat en aktiv ägarroll avseende det kapital som förvaltas för fondandelsägarnas räkning. Detta har gjorts på ett sådant sätt att fondandelsägarnas intressen beaktats i syfte att uppnå bästa möjliga långsiktigt hållbara avkastning.

För att Öhman Fonder i ett tidigt skede ska kunna identifiera bolag i behov av påverkansdialog, har fondbolaget löpande följt fondens portföljbolag avseende globala hållbarhetsrisker och -möjligheter.

Några skäl till att en dialog eventuellt initierades:

- Bolaget var föremål för något av Öhman Fonders fokusområden (se nedan).
- Bolaget var föremål för ett initiativ som Öhman Fonder väljer att initiera, delta i eller signera.
- Bolaget var inblandat i en incident eller kontrovers under fondens ägandetid.
- Bolaget hade en bristfällig hållbarhetsrapportering som försvårade analys av risker och möjligheter.

Fokusområden: För att kunna agera effektivt i vårt påverkansarbete identifierar vi fokusområden. Det ger fondbolaget bättre förutsättningar att uppnå resultat, mäta utvecklingen och i slutändan nå våra påverkansmål. Öhman Fonders fokusområden riktar sig mot företagsrisker som vi bedömer utgör systematiska risker snarare än bolagsspecifika risker. De fokusområden vi arbetat med under 2023 har varit: Klimat (Science Based Targets), Biologisk mångfald och Mänskliga rättigheter.

Dialoger: Öhman Navigator investerar i andra fonder (fond-i-fond), och påverkansdialoger sker genom underliggande fonder. Under 2023 har totalt sett 546 dialoger (avseende totalt 370 innehav) genomförts. Av alla dialoger har 106 varit egna dialoger eller i samarbete med andra investerare och 440 externa dialoger via initiativ. Nedan ger vi exempel på tre bolagsdialoger som har skett under 2023:

- **Amazon:** Under december månad 2023 översände Öhman Fonder, tillsammans med andra investerare, ett aktieägarförslag till Amazons bolagsstämma 2024. Aktieägarförslaget uppmanar styrelsen att tillsätta en oberoende tredjepartsbedömning av Amazons efterlevnad av sitt åtagande för arbetarnas frihet att gå med i kollektivavtal enligt Amazons Globala Mänskliga Rättighetsprinciper, som explicit hänvisar till Internationella arbetsorganisationens (ILO) kärnkonventioner och ILO:s deklaration om grundläggande principer och rättigheter i arbetet. Öhman Fonder driver även en påverkansdialog med Amazon sedan 2019. Antal initiativ och samarbeten med andra investerare har eskalerat för varje år som gått sedan 2019. Idag deltar Öhman Fonder i sju olika samarbeten där alla vill driva dialog på olika teman och områden som Amazon behöver förbättra. Den viktigaste frågan för Öhman Fonder har varit arbetsrättsfrågan och fackförbundsfrågan, men Öhman Fonder stöttar flera andra initiativ också.
- **Essity:** Öhman Fonder hade under 2023 en avstämning med hygienpappersbolaget Essity angående avveckling av bolagets verksamhet i Ryssland. Bolaget förväntas inte ha närvaro i Ryssland från och med juli 2024. Verksamheten i Ryssland stod för två procent av försäljningen under 2023, och planerar att säljas till en rysk aktör. Essity bestämde sig för att avyttra denna del redan när kriget bröt ut men processen har tagit längre tid än väntat. Biologisk mångfald diskuterades också under mötet inom ramen för Öhman Fonders fokusområde, och då framkom bland annat att Essity välkomnar EU:s nya avskogningsregelverk.
- **H&M:** Efter mediegranskningen avseende vad som händer med de textilier som kläd- och modebolaget H&M samlar in för återvinning, hade Öhman Fonder ett möte med H&M där bolaget uttryckte sin avsikt att ta ett gemensamt ansvar för att säkerställa att Remondis, företaget som köper in H&M:s insamlade textilier, samarbetar med pålitliga partners. H&M planerar även att bygga en ny infrastruktur för att förbättra återvinningen av kläder, och framstod som övertygande när det gäller att följa de nya EU-reglerna om återvinning som kommer att träda i kraft 2025. Öhman Fonder följer H&M:s arbete och kommer fortsätta den kontinuerliga dialogen med H&M om bolagets materiella hållbarhetsrisker såsom resursförbrukning, utsläpp, affärsmodell (snabbmode), avfallshantering, dåliga arbetsförhållanden och kränkningar av mänskliga rättigheter.

Förutom påverkansdialoger kan Öhman Fonder utöva sin rösträtt på bolagsstämmor i de bolag där fonderna har ägarskap. Öhman Navigator investerar i andra fonder, och rösträtten utövas i de underliggande fonderna.

Information om ersättningar

Bakgrund

Informationen om ersättningar nedan följer Lag (2004:46) om värdepappersfonder, 4 kap. 18 § 3 stycket.

E.Öhman J:or Fonder AB ersättningspolicy upprättats i enlighet med 8 a kap Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2013:9) om värdepappersfonder, och kan i sin helhet läsas på hemsidan:

<https://www.ohman.se/legal/ohmanfonder/hallbarhetsrelaterade-upplysningar/>

Under räkenskapsåret har inga väsentliga förändringar av policyn gjorts och kontrollfunktionerna har kontrollerat efterlevnaden av fondbolagets ersättningspolicy utan anmärkningar.

Resultatkriterier

Beräkning av total bonus utgår ifrån årets resultat med avdrag för ägarnas avkastningskrav.

Fördelningen av den rörliga ersättningen på individnivå beslutas diskretionärt baserat på en utvärdering av den anställdes prestationer under det gångna räkenskapsåret. Utvärderingen avser bland annat hur väl den anställda uppfyllt uppställda mål, bidragit till berört koncernföretags lönsamhet och efterlevt tillämpliga regler, såväl interna som externa.

Ersättningar

Fasta ersättningar 2023 uppgår till 62 430 (61 369) tkr.

Rörliga ersättningar 2023 är avsatt 16 000 (18 278) tkr brutto.

Fördelning av fast ersättning till särskilt reglerad personal:

- Anställda i ledande strategiska befattningar 12 272 (10 457) tkr.
- Anställda med ansvar för kontrollfunktioner 4 193 (4 532) tkr.
- Risktagare/ Förvaltare 20 590 (19 236) tkr.

Övrig personal: 25 375 (27 144) tkr.

2023 års rörliga ersättning om 16 000 tkr är ännu ej fördelad. Under 2023 har rörliga ersättningarna från 2022 och tidigare år:

- 6 798 (8 105) tkr utbetalats kontant eller i pensionsavsättning.
- 5 009 (6 284) tkr utbetalats till låst ISK-depå under minst ett år.
- 2 553 (3 516) tkr placerats av bolaget och avser kvarhållande
- enligt gällande regler, tre + ett år.

Fördelning av rörliga ersättning som utbetalats 2023:

- Anställda i ledande strategiska befattningar 2 061 (2 938) tkr.
- Anställda med ansvar för kontrollfunktioner 0 (0) kr.
- Risktagare/ Förvaltare 3 337 (5 345) tkr.

Övrig personal 6 409 (6 106) tkr

Ingen anställds ersättning uppgår till, eller överstiger, den totala ersättningen till någon i den verkställande ledningen.

Inga avgångsvederlag har bokförts under året.

Antal anställda

Antal anställda i E. Öhman J:or Fonder AB uppgick per den 31 december 2023 till 75 (73) personer. Sammanlagt har 82 (84) personer erhållit fast ersättning och 65 (61) personer erhållit rörlig ersättning under året.

Styrelsen E. Öhman J:or Fonder AB

Stockholm den dag som framgår av digital signatur

Björn Fröling
Ordförande

Mats Andersson

Johan Lannebo

Catharina Versteegh

Ann Öberg

Jamal Abida Norling
Verkställande direktör

Revisionsberättelse

Till andelsägarna i värdepappersfonden ÖHMAN NAVIGATOR, org.nr 515602-9596

Rapport om årsberättelse

Uttalande

Vi har i egenskap av revisorer i fondbolaget E. Öhman J:or Fonder AB (fondbolaget), organisationsnummer 556050-3020, utfört en revision av årsberättelsen för värdepappersfonden ÖHMAN NAVIGATOR för år 2023 med undantag för hållbarhetsinformationen på sidorna 8-17 ("hållbarhetsrapport"). Värdepappersfondens årsberättelse ingår på sidorna 4-19 i detta dokument.

Enligt vår uppfattning har årsberättelsen upprättats i enlighet med lagen om värdepappersfonder samt Finansinspektionens föreskrifter om värdepappersfonder och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av värdepappersfonden ÖHMAN NAVIGATORs finansiella ställning per den 31 december 2023 och av dess finansiella resultat för året enligt lagen om värdepappersfonder samt Finansinspektionens föreskrifter om värdepappersfonder. Våra uttalanden omfattar inte hållbarhetsinformationen på sidorna 8-17.

Grund för uttalande

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionsordning i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till fondbolaget enligt god revisionsordning i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för vårt uttalande.

Annan information än årsberättelsen

Detta dokument innehåller även annan information än årsberättelsen och återfinns på sidorna 1-3, 20-21 samt avsnittet ("Hållbarhetsrapport") på sidorna 8-17. Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för denna andra information.

Vårt uttalande avseende årsberättelsen omfattar inte denna information och vi gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med vår revision av årsberättelsen är det vårt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsberättelsen. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om vi, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldiga att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Fondbolagets ansvar

Det är fondbolaget som har ansvaret för att årsberättelsen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt lagen om värdepappersfonder samt Finansinspektionens föreskrifter om värdepappersfonder. Fondbolaget ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsberättelse som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om att årsberättelsen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionsordning i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsberättelsen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsberättelsen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar vi oss en förståelse av den del av fondbolagets interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i fondbolagets uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsberättelsen, däribland upplysningarna, och om årsberättelsen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Vi måste informera fondbolaget om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Revisorns yttrande avseende den lagstadgade hållbarhetsinformationen

Det är fondbolaget som har ansvaret för hållbarhetsinformationen på sidorna 8-17 och för att den är upprättad i enlighet med lagen om värdepappersfonder.

Vår granskning av hållbarhetsinformationen för fonden har skett enligt FARs rekommendation RevR 12 *Revisorns yttrande om den lagstadgade hållbarhetsrapporten*. Detta innebär att vår granskning av hållbarhetsinformationen har en annan inriktning och en väsentligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standards on Auditing och god revisionsordning i Sverige har. Vi anser att denna granskning ger oss tillräcklig grund för vårt uttalande.

Hållbarhetsinformation har lämnats i årsberättelsen.

Stockholm den dag som framgår av digital signatur

Ernst & Young AB

Mona Alfredsson
Auktoriserad revisor

Fondbolaget

Fondbolag

E. Öhman J:or Fonder AB
Box 7837
103 98 Stockholm
Kundtjänst: 020–52 53 00 (9.00–17.00)
E-post: fonder@ohman.se
Hemsida: www.ohman.se
Organisationsnummer: 556050-3020
Grundat: 27 januari 1994
Aktiekapital: 4 200 000 kronor.

Tillstånd för E. Öhman J:or Fonder AB att utöva fondverksamhet enligt lagen (2004:46) om värdepappersfonder gavs av Finansinspektionen den 28 mars 1994 och omauktorisering skedde den 4 maj 2005. Bolaget har sedan 8 januari 2016 även tillstånd att förvalta alternativa investeringsfonder enligt lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder. E. Öhman J:or Fonder AB är ett helägt dotterbolag till E. Öhman J:or Asset Management AB.

Styrelse

Ordförande:
Björn Fröling

Övriga ledamöter:
Mats Andersson
Johan Lannebo
Catharina Versteegh
Ann Öberg

Verkställande direktör

Jamal Abida Norling

Förvaringsinstitut

SEB, Securities Services
106 40 STOCKHOLM

Revisorer

Revisionsbolaget Ernst & Young AB
Box 7850
103 99 Stockholm
Huvudansvarig revisor är Mona Alfredsson

Fonder under förvaltning

Värdepappersfonder:

Öhman Emerging Markets
Öhman FRN
Öhman Företagsobligationsfond
Öhman Global
Öhman Global Growth
Öhman Global Investment Grade
Öhman Global Småbolag
Öhman Grön Obligationsfond
Öhman Hälsa och Ny Teknik
Öhman Investment Grade
Öhman Kort Ränta
Öhman Marknad Europa
Öhman Marknad Global
Öhman Marknad Japan
Öhman Marknad Pacific
Öhman Marknad Sverige
Öhman Marknad Sverige Bred
Öhman Marknad USA
Öhman Navigator
Öhman Obligationsfond
Öhman Realräntefond
Öhman Räntefond Kompass
Öhman Småbolagsfond
Öhman Sverige
Öhman Sweden Micro Cap
Lärfond Balanserad
Lärfond Försiktig
Lärfond Offensiv
Nordnet Pensionsfond

Specialfonder:

Öhman Sverige Fokus

Öhman Fonder
Box 7837
103 98 Stockholm
Kundtjänst:
020-520 53 00
fonder@ohman.se
www.ohman.se/fonder

Öhman
MED RÄTT VÄRDERINGAR SEDAN 1906